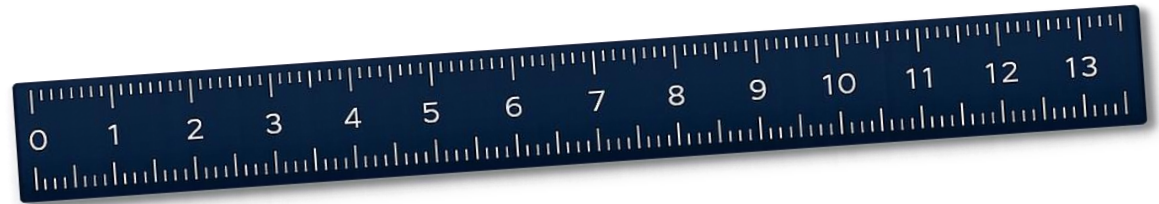

Schoolprestaties als startpunt voor onderzoek naar beter reken-wiskundeonderwijs

Dutch Conference on Mathematics Education Research 2026,
Vrije Universiteit Amsterdam, 24 juni 2026

Peter Langerak
peter@mathematischinstituut.nl

Zes onderzoekslijnen

Van open kerndoelen naar zicht op niveau: voor leerling, school en stelsel

Een langere beleidslijn: eerst concrete minimumdoelen vastleggen, daarna niveau inschatten en ambitie monitoren (Ex-ante normering; Langerak 2026)

Verschillende niveaus voor onderwijskundige indicatoren

Leerlingenpopulatie

Alle leerlingen NL of steekproef

“In 2024/25 haalt **43%** van alle leerlingen het streefniveau 1S rekenen-wiskunde”

Scholenpopulatie

Alle scholen NL of steekproef

“**49%** van de scholen scoort onder de 1S-signaleringswaarde voor rekenen-wiskunde”

macroniveau

Individuele leerling

“Deze leerling beheerst **1S** nog niet volledig en heeft gerichte ondersteuning nodig”

Klas (cohort)

“In groep 7 beheersen **20 van de 25** leerlingen rekenen-wiskunde op 1S-niveau”

microniveau

Individuele school

“Op school X haalt **37,5%** van de leerlingen het 1S-niveau, dat is boven de sign.waarde van 34,3%”

Bestuur

“Bij schoolbestuur A haalt **10%** van de scholen de ambitie: >65 lln 1S”

mesoniveau

Nationaal overzicht van basisschoolresultaten

Eerste landelijke, longitudinale database van basisscholen met een brede variëteit aan variabelen

Landelijk & meerjarig

- landelijke dekking: alle basisscholen (n \approx 6.000 per jaar)
- tien opeenvolgende schooljaren (2015/16-2024/25), jaarlijks geüpdatet
- combineert data uit o.a. CBS, DUO en Inspectie van het Onderwijs

Schoolvariabelen

- sociaal-economisch: schoolweging, achterstandsscore
- denominatie, reform-pedagogy, toetsaanbieder, subsidie basisvaardigheden
- leerlingenaantal, bestuur, bestuursomvang, gemeente

Resultaten & normen

- schoolprestaties voor lezen, taal en rekenen (op 1F, 1S/2F)
- vergelijking via school-specifieke signaleringswaarde, vak- en school-trend en ambitienormen
- maakt meerjarige trends in basisvaardigheden zichtbaar op schoolniveau

Enter the school BRIN number to bring up performance data for that school and its authority.
Search school (Example):

Choose whether to view the overall average (Mean) or one subject area. Select the average result of the school, or the specific subject you wish to see:

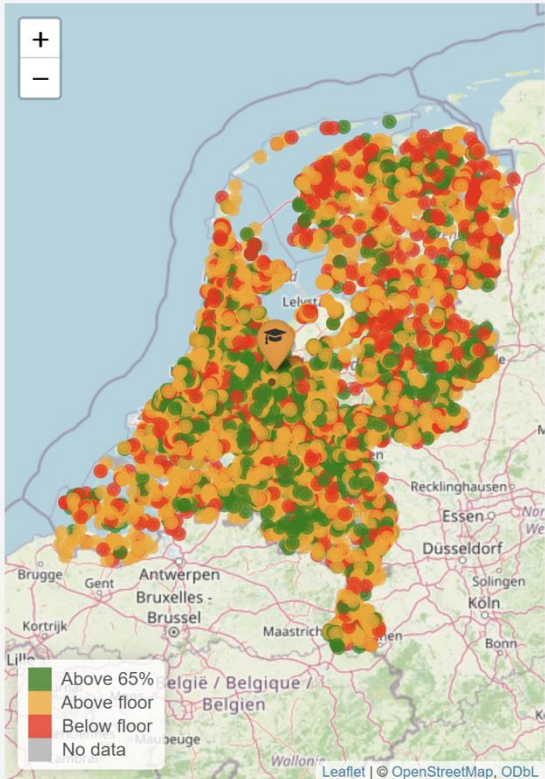
- Mean
- Taal
- Lezen
- Rekenen

Filter which schools you want to view on the map and in the national comparison.

- Filter schools:
- All schools
 - EM schools (FR_Int = 1)
 - WW schools (code = 3)

Years shown in School data tab:

- Most recent 5 years
- All available years

School name: [redacted]
School authority number: [redacted]
Number of students (2024-2025): 14
School weight (2025): 34.
Signal (2025): 36%

National comparison

School group data

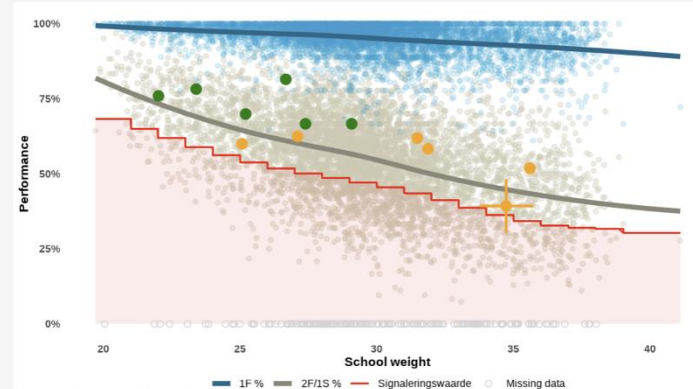
School data

About the National Comparison

The scatterplot shows how schools perform relative to their weighting. Each point represents a school.

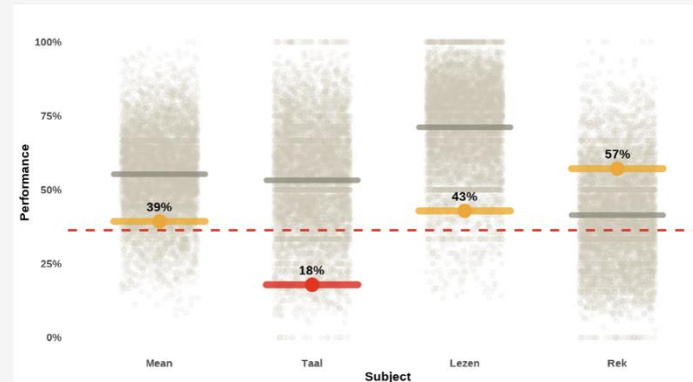
The subject performance plot below summarises outcomes across Mean, Taal, Lezen, and Rek. Grey points show all schools, while the coloured lines and dots represent the selected school or national averages.

School Performance vs. Weighting

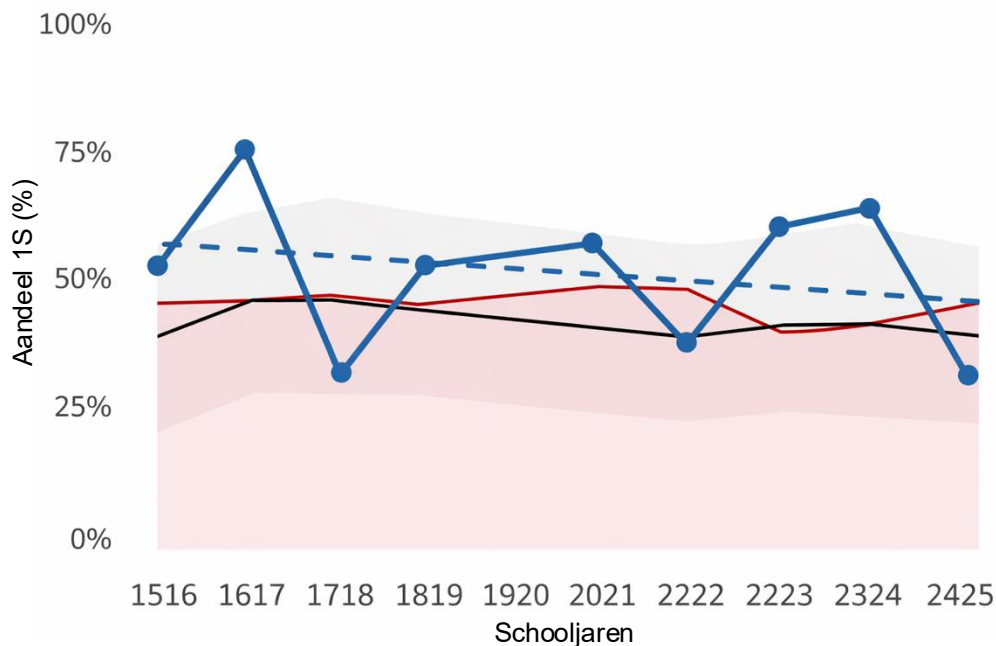
■ 1F % ■ 2F/1S % — Signaleringswaarde ○ Missing data

Subject-Level Performance

Casus op schoolniveau: tien jaar rekenen-wiskunde, geen structurele verbetering

School met gemiddeld profiel: ~190 leerlingen, schoolweging 29,5, signaleringswaarde ~47,5%, aandeel adviezen vmbo-gt/havo/vwo ~75%

Tien jaar beeld
Geen structurele stijging
Licht dalende trend
School benoemt rekenen als speerpunt

Schoolgids 2025/26
Verbeteren van rekenonderwijs
- concept en vaardigheden
- aanschaffen nieuwe rekenmaterialen
- opleiden van rekenspecialist

Schoolprestaties 2024/25 (N = 5.919)

Lezen

Merendeel basisscholen (69%) realiseert nationale ambitie bij begrijpend lezen en een klein deel (5%) onder signaleringswaarde

69%

goed

27%

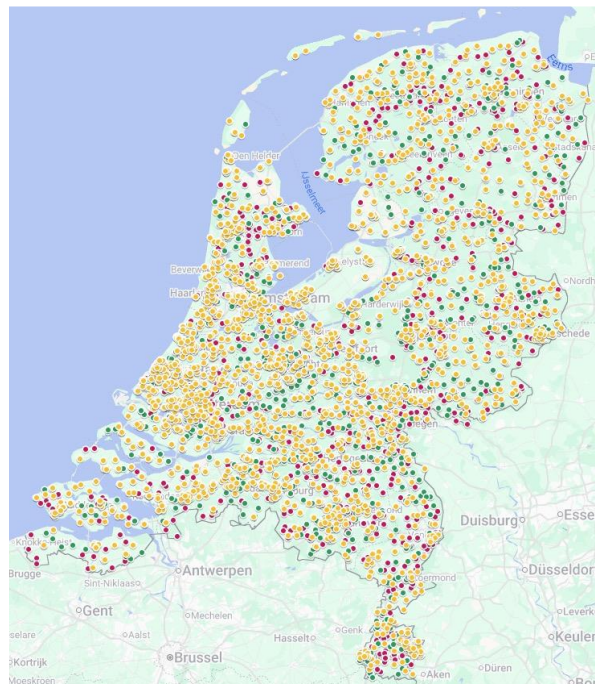
voldoende

5

onvoldoende

Taal

Veel basisscholen (72%) realiseren nationale ambitie -niet- bij taalverzorging waarvan een groot deel (35%) ook onder signaleringswaarde

28%

goed

38%

voldoende

35%

onvoldoende

Rekenen-wiskunde

Meeste basisscholen (82%) realiseren nationale ambitie -niet- bij rekenen-wiskunde, waarvan meerendeel (64%) onder signaleringswaarde

8%

goed

28%

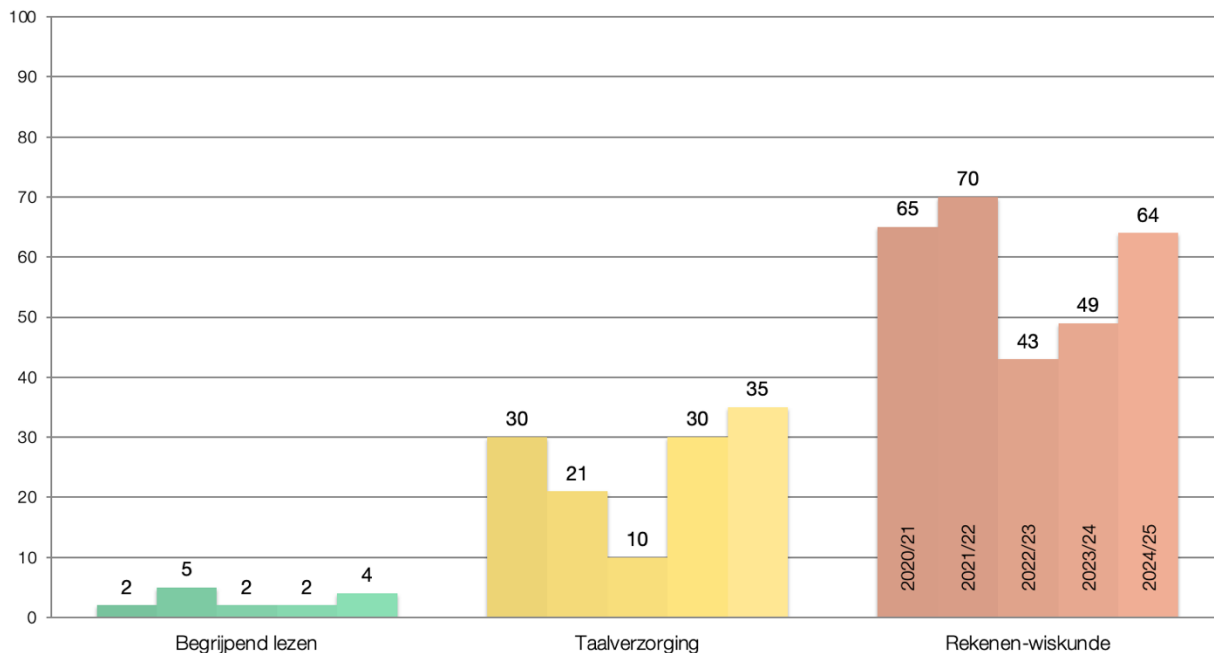
voldoende

64%

onvoldoende

Schoolprestaties rekenen-wiskunde vallen structureel vaker onder de signaleringswaarde

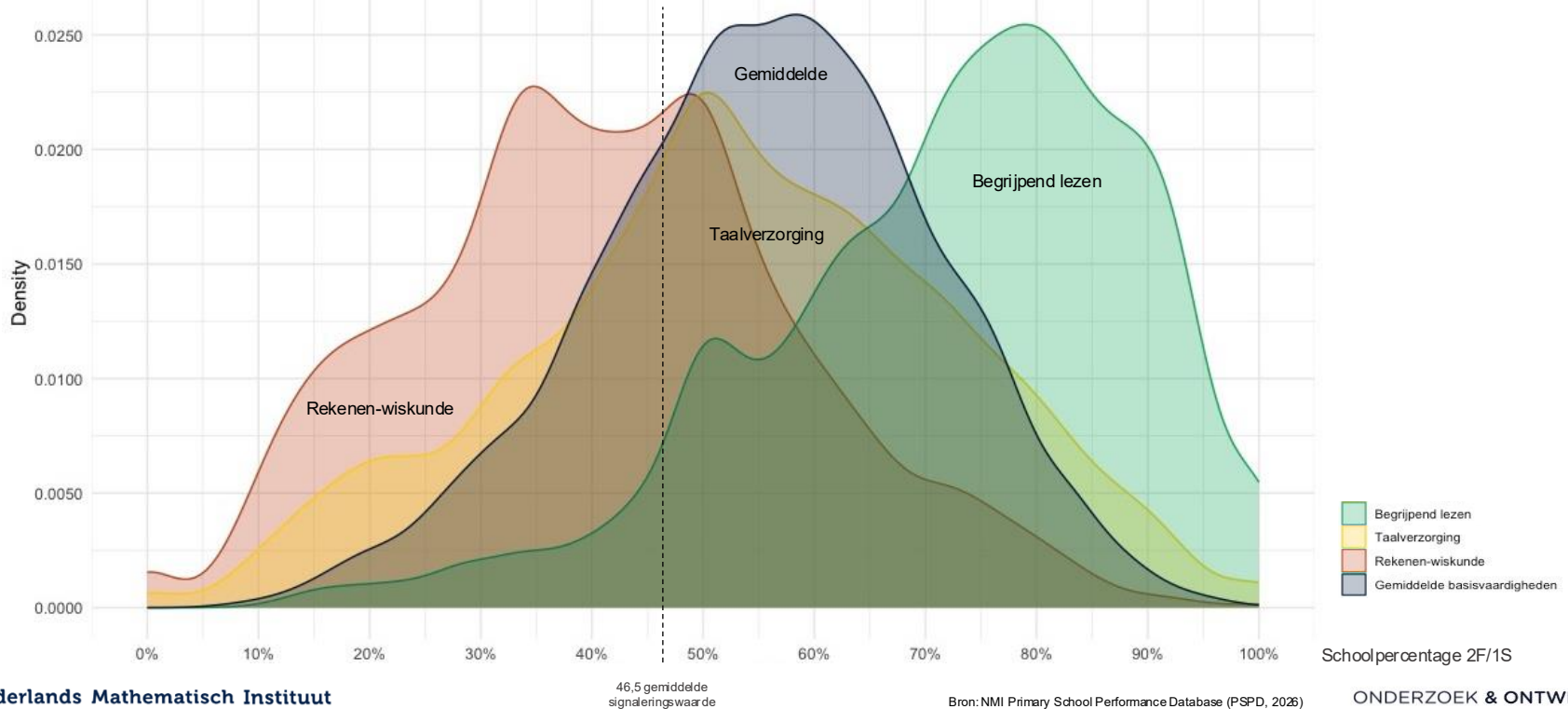
Aandeel scholen onder de signaleringswaarde, per basisvaardigheid en schooljaar (PSPD, 2020/21–2024/25)

- Bij lezen blijft het aandeel scholen onder de signaleringswaarde in alle jaren zeer laag
- Bij taalverzorging wisselt het beeld sterk: van 10% in 2022/23 naar 35% in 2024/25
- Bij rekenen-wiskunde ligt het aandeel scholen onder de signaleringswaarde structureel hoog: in drie van de vijf jaren rond twee derde van de scholen

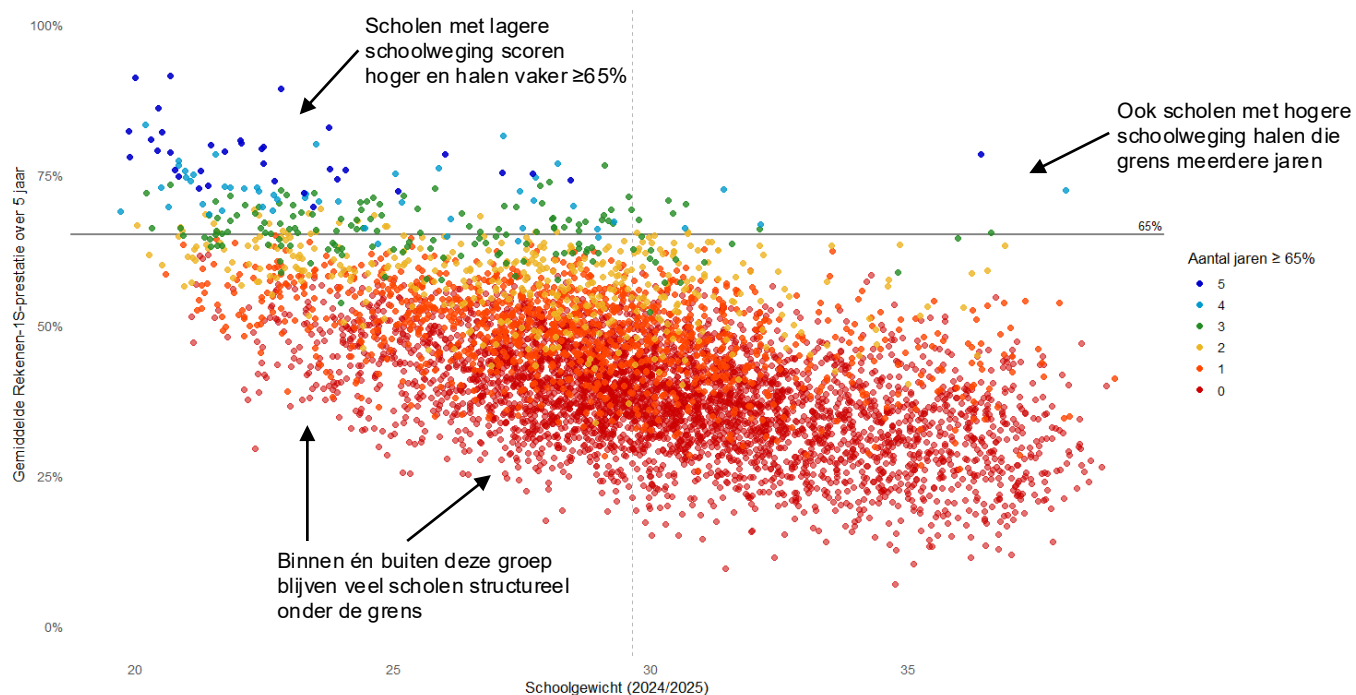
Verdeling ten opzichte van de signaleringswaarde verschilt duidelijk per basisvaardigheid

Voorlopige bunchinganalyse (ophoping) van 2F/1S-schoolpercentages in het basisonderwijs (2024/25; N = 5.922)

Hogere en stabielere prestaties komen vaker voor bij lagere schoolweging, maar verschillen zijn groot

Basisscholen over 5 jaar (2020/21-2024/25) aantal jaren waarin $\geq 65\%$ IIn 1S rekenen-wiskunde is behaald (N = 5.613)

PSPD maakt gericht onderzoek naar schoolprestaties mogelijk

Analyse van lezen, schrijven en rekenen op basisscholen

Sterke rekenscholen zijn meestal ook sterke taalscholen, maar andersom geldt dat niet

NMI RAPPORT

Analyse van schoolgrootte en schoolprestaties rekenen-wiskunde

Schoolgrootte verklaart slechts een klein deel van de verschillen in rekenprestaties van basisscholen

NMI RAPPORT

Analyse het erogeniteit van de leerlingpopulatie en basisschoolprestaties

Een diverse schoolpopulatie verklaart schoolprestaties niet

NMI RAPPORT

